

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Brønshøj og Husum (Krig)

Kildemateriale: Erindring nr. 1003 – Anna Lyngberg-Larsen (periode: 1924-1950), 1995

Uddrag af Anna Lyngberg-Larsens pensionisterindring fra 1995. Her fortæller hun om og hvordan hun oplevede, at besættelsen påvirkede hverdagen i Brønshøj.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-20562>

KØBENHAVNS
STADSARKIV

Anna Lyngberg-Larsen
Bækkeskovvej 8
2700 Brønshøj
31 74 64 93

I 1940 begyndte jeg i gymnasiet. Her kunne jeg ikke klare lektierne lige så hurtigt som tidligere, og det begrænsede mine fritidsaktiviteter lidt, men naturligvis var det mest besættel-

sen, der ændrede det daglige liv: mørkelægning, rationering - visse varer kunne man i perioder slet ikke få -, udgangsforbud og luftalarmer, men det værste var den utryghed, man følte ved altid at skulle passe på, hvad man sagde, ligesom man kunne være nervøs for, hvad der kunne ske med familie og venner.

En dag stod jeg hjemme i stuen og hørte fly; jeg kiggede ud og så nogle meget lavtgående maskiner. Min første tanke var: "De tager toppen af pæretræet", og i det samme så jeg - til min store undren - Royal Air Force-ringene under vingerne på maskinerne. Senere på dagen hørte vi om den vellykkede bombing af Shellhuset og om den tragedie, der samtidig indtraf, da uheld eller misforståelse afstedkom bombardementet af Den Franske Skole og Maglekildevej.

(11-12)

Blandt de ting, som var rationeret, var gas og elektricitet. Vi aflæste daglig målerne for at passe på, at vi holdt os inden for det tilladte. Når man sammenligner med i dag, brugtes der f.eks. meget lidt elektricitet; f.eks. sad vi alle fire børn rundt om spisebordet og læste lektier; én pære - og den var ikke stærk - var tændt, og så huskede man altid at slukke for lyset i de rum, hvor der ikke opholdt sig nogen.

Desuden havde vi fra gammel tid nogle strygejern, som var beregnet til at sætte på ildstedet. Dem satte vi i kakkellovnen, og når de var godt varme, blev de strøget af på en avis og var så udmærkede at stryge med. Vi havde tre af dem, så når et blev koldt, var det næste altid parat. Jeg kunne godt lide at bruge dem - man var så dejligt fri for ledningerne. Naturligvis var det kun om vinteren, vi brugte dem, da vi ikke fyrede i kakkellovnene om sommeren.

Kakkellovnene kunne også hjælpe til at spare på gassen. Så godt som alt varmt vand fik vi i fyringssæsonen ved at sætte en kedel i kakkellovnen, det tidligere nævnte komfur blev også brugt, og endelig havde far købt en såkaldt spareheks (så vidt jeg husker var den produceret af firmaet, han var ansat i). Den havde et lille fyringshul og askeskuffe foran, to pladser til gryder ovenpå og bagtil et røgrør, som blev stukket ind i et komfur eller en kakkellovn. I den fyrede vi for en stor del med småt kvas fra haven, og det var egentlig forbløffende, hvor lidt der skulle til for at få kartoflerne i kog. I denne periode gjorde høkassen også god gavn.

(12)

I kakkelovnene måtte vi nu til at fyre med tørv i stedet for de sædvanlige koks. Tørv var af meget forskellig kvalitet; en god tørv skal være tør og fast. Vi var som regel heldige med leverancerne, men mange gange hørte man folk sukke over våde

tørv, og man hørte flere vittigheder over dem; bl.a. fortalte man om en hus, hvor der havde været ildebrand, og alt var brændt - undtagen tørvene.

Nogle steder blev der fyret med brunkul, som gav en mærkelig skarp lugt, som kunne mærkes langt væk.

Den 4. maj 1945 blev en aften, man ikke glemmer. Da frihedsbudskabet havde lydt, myldrede de fleste ud på gaden. Hækkene stod lysegrønne, og mange af os havde på en eller anden måde dannebrogssflag ved hånden. De blev stukket i de grønne hække, mens vi flokkedes for enden af vejen; nogle medbragte deres mørkelægningsgardiner, som der blev tændt bål af, og så sang vi af vore gode danske sange. Jeg har senere tænkt, at det var imponerende, så meget, der kunne synges udenad. Det ville næppe kunne lade sig gøre i dag.

(12-13)